

**Informace o plnění Strategie romské integrace 2020 za období 2017 a 2018,
za občanskou část Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, 9. 10. 2019, Ostrava**

Naplňování SRI 2017, 2018

- Metodika pro sledování vyhodnocení Strategie romské integrace, schválená vládou v roce 2016
- Strategie romské integrace 2015 – 2020, schválená vládou, informace chybí
- Informace o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 v roce 2017, Úřad vlády ČR, 2018, Informace o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 v roce 2018, Úřad vlády ČR, 2019

<i>Výsledky srovnání Informace o naplňování SRI do roku 2020, za roky 2017 a 2018</i>	<i>Závěry, které z vyhodnocení vyplynuly</i>
<p>1) Metodika SRI do roku 2020</p> <p><u>Doporučení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pracovat na přípravě kapitoly Metodika SRI 2021 + s Výborem pro naplňování romské integrace</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovací a evaluační cyklus SRI do roku 2020 – je jednorozční, výstupem je Zpráva o naplňování Strategie romské integrace 2020, má analyzovat situaci romské menšiny a má ukazovat na vývoj situace menšiny v širším kontextu národním a mezinárodním • časové sledování pokroku je v některých případech vyhodnocováno každoročně, u jiných se předpokládá rok 2020 • metodika navrhuje způsoby aktualizace jednotlivých opatření a zapojení klíčových aktérů do procesu evaluace zůstává bez změn. Je na nízké centrální, krajské a místní úrovni. (Výčet implementační struktury a systém řízení implementace SRI, str. 95 SRI 2020) • každoroční provádění vyhodnocení Strategie je velmi povrchní, např. chybí hloubkové vyhodnocení SRI v období 2015 – 2017, které mělo být provedeno v květnu 2018
<p>2) Informace o plnění SRI 2020 za roky 2017 a 2018</p> <p>Univerzální periodický přehled – OSN duben 2018</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dle Metodiky je možná revize dílčích a specifických cílů pro naplnění jednotlivých opatření. Vláda může na základě Informace o plnění strategie romské

<p>Doporučení:</p> <p>Zajistit efektivní implementace strategie integrace Romů a pokračování v úsilí o boj proti diskriminaci Romů a přemostění propasti mezi romskou komunitou a ostatními, a to i v oblasti vzdělávání, zdraví, bydlení a zaměstnání.</p> <p><u>Doporučení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Předseda Rady pro záležitosti romské menšiny zajistí meziřesortní plnění SRI 2020, SRI 2021+</i> • <i>Zajistit, aby Sekce pro lidská práva efektivně a dle potřeb mezinárodních závazků plnila efektivně roli koordinátora při naplňování SRI 2021+</i> 	<p>integrace, Zprávy o stavu romské menšiny revidovat znění SRI</p> <ul style="list-style-type: none"> • v roce 2017 ani v roce 2018 SRI 2020 neprošla žádnými revizemi. Plnění výsledkových indikátorů zůstávají bez změn ve sledovaných obdobích. Klíčovní aktéři v posledních dvou letech nedoporučili nebo nenavrhli žádnou revizi SRI 2020 • vyplývá z toho nízké a stagnující naplňování SRI 2020
<p>3) Naplňování výsledkových indikátorů SRI 2020 za roky 2017 a 2018</p> <p><u>Doporučení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>odstranit legislativní a technické překážky ve sběru etnických dat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dle Metodiky měly jednotlivé rezorty od roku 2016 a 2017 poskytnout informace o výchozích stavech, tyto informace poskytlo MSMT, MV, v těch případech lze přehledně sledovat dopad indikátorů výstupu na vývoj: tj. na výsledkové indikátory pouze v těchto dílčích opatřeních, • u ostatních nelze měřit dopad, protože rezorty/statní správa neposkytly potřebná data se zdůvodněním, že etnická data nesledují, • žádný z klíčových aktérů ve sledovaných obdobích nenavrhli legislativní změny, aby bylo možné naplňovat SRI 2020, přičemž se všichni klíčoví aktéři shodnou, že legislativní překážky při sběru etnických dat je nutné odstranit • institucionální a procesní rámec pro naplňování SRI 2020 – kvalita meziřesortní spolupráce, soulad strategických materiálů jednotlivých rezortů se SRI 2020, spolupráce rezortů se Sekcí pro lidská práva gesčně odpovědného za naplňování tematické podmínky při čerpaní ESIF na sociální začleňování – nedochází k mezirezortnímu přenosu významu SRI 2020 do praxe zainteresovaných rezortů, • spolupráce rezortů s ÚV není systematická a koordinovaná • informace o dopadu koordinovaného přístupu ASZ k SVL, ve kterých žije 80 % Romů zcela chybí, přičemž koordinovaný přístup představuje zásadní finanční

	podporu při řešení problematiky sociálního začleňování, zejména SVL od roku 2016
--	--

Naplňování specifických cílů a dílčích cílů SRI 2020 za roky 2017 a 2018

<p>Specifický cíl 4.1 Uchování kulturního dědictví Romů, včetně podpory bádání k jeho poznání</p>	
<p>Specifický cíl 4.2 Poskytnout účinnou podporu užívání romského jazyka</p>	
<p>V květnu 2019 Rada Evropy vydala čtvrtou zprávu o uplatňování Evropské charty regionálních nebo menšinových jazyků v České republice: formulovala okamžitá doporučení a další doporučení: z okamžitých např. a. Prozkoumejte, ve spolupráci s těmi, kteří romsky mluví, způsoby, jak romštinu uvést do běžného vzdělávání</p>	<ul style="list-style-type: none"> stav výsledkového indikátoru se v posledních dvou letech nezměnil, romskému jazyku se učí 35 žáků, byly nastaveny celkem 3 dílčí cíle k naplnění výsledkového indikátoru a definovalo se 11 indikátorů výstupů, gesčně jsou zodpovědní MŠMT, Sekce pro lidská práva plnění podpořit výzkum českého jazykového projevu dětí z prostředí, kde se používá v běžné komunikaci romština a/nebo romský etnolekt češtiny; podpořit vývoj v praxi využitelných nástrojů pro nápravu „chyb“ v užívání obecné/spisované češtiny u dětí z tohoto prostředí; vzdělávání učitelů a asistentů pedagoga povinně rozšířit o téma jazykové vybavenosti romských žáků konkrétně a důsledků jazykových a komunikačních bariér obecně v úzké vazbě na specifický cíl podpořit vývoj v praxi využitelných nástrojů pro nápravu „chyb“ v užívání obecné/spisované češtiny u dětí z tohoto prostředí; plnění indikátorů zůstává v posledních dvou letech bez změny, v letech 2017 a 2018 se nerealizoval žádný výzkumný projekt na jazykový projev dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí odkazem na rvp.cz, lze nalézt celkem 23 výsledků/metodik pro frázi romština, tyto metodiky byly publikovány v letech 2009 – 2014, před rokem 2015. Publikované metodiky nerozvíjejí jazykové kompetence dětí ze socio-kulturně odlišného prostředí, ale vesměs se orientují na výchovu k toleranci etnický smíšených dětských kolektivů. Nastavený indikátor výsledků neplní očekávaný výsledek
<p><u>doporučení:</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> <i>navrhujeme revizi ve smyslu podpory při osvojování obecné češtiny a posilování aktivních kompetencí romského jazyka na školy s vyšším zastoupením romských dětí, podíl nad 30 %, výsledkový indikátor počet škol s většinovým zastoupením romských žáků (50 % a více)</i> <i>MŠMT zajistit plnění indikátoru realizace výzkumný projekt zaměřený na jazykový projev dětí, kde se běžně používá romština nebo etnolekt češtiny</i> <i>MŠMT pověřit, aby vyhodnotilo a revidovalo metodiky na podporu osvojování jazykových kompetencí –</i> 	

<p><i>romštiny, viz www.rvp.cz</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • indikátory výstupu jsou nastavené nelogicky, • specifický cíl neplní deklarovaný účel – nezvyšuje se počet žáků, kteří by se učili romskému jazyku, a to ani na školách, kde je vyšší podíl romských dětí, nesleduje se ani progres v jazykových kompetencích dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí v užívání obecné spisovné češtiny, nesleduje se, kolik škol aktivně používá metodiky zaměřené na romštinu ve své praxi a s jakým výsledkem • plnění těchto indikátorů považujeme za zásadní, zejména ve vztahu k problematice školní úspěšnosti romských žáků v běžných základních školách, poznatky lze uplatnit při revizi diagnostických nástrojů, např. při testování školní zralosti žáků, vývoj etnicky neutrálních testů • nesledují se finanční výdaje za účelem naplnění specifického cíle 4.2 (kolik peněz se proinvestovalo, aby se 35 žáků učilo romskému jazyku?)
<p>Specifický cíl 5.3 Zajištění základních podmínek pro rozvoj inkluze romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu a rozvoj inkluzivního vzdělávání (naplňuje se dle dat výchozí stav ve srovnání stav 2017, 2018)</p> <p><u>doporučení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>revize specifického cíle A: MŠMT zajistit odborné materiály s orientací na romské děti a na problematiku sociálně-vyloučených lokalit nikoli na cizince</i> • <i>doplnit dílčí cíl/indikátor vstupu: MŠMT zajistit začlenění romských dětí navracející se do ČR z VB (Brexit, př. Olomoucký kraj eviduje zvyšující se počet Romů, kteří se vrátili z VB a nacházejí se ve složité situaci při vyřizování nástupu k povinnému vzdělávání)</i> • <i>revize. Indikátoru vstupu na Výbor pro vzdělávání RVZRM každoročně/průběžně vyhodnocuje Akční plán inkluzivního vzdělávání, výsledkový indikátor zpráva o</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • plnění dílčího cíle A: při srovnání indikátorů plnění zahrnuje výčet publikací a metodik, které se neorientují na romské děti, ale děti cizinců (dílčí cíl zajistit odbornou podporu ped. pracovníkům s orientací na romské děti neplní očekávaný výsledek) • dílčí cíl C: sledovat dopad školské novely na rovný přístup ke vzdělání plněním indikátoru je spolupráce s RVZRM a Výborem pro vzdělání RVZRM, včetně poskytování dat a informací pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny. Plnění indikátorů nemá souvislost se specifickým cílem, není orientovaný na dopad, má pouze informativní charakter. Zpráva o stavu romské menšiny nemá např. vazbu na ESLP rozsudek D. H a ostatní vs. ČR

<p><i>naplňování Akčního plánu inkluzivního vzdělávání ve vztahu k romským dětem</i></p>	
<p>5.4 Odstraňování segregace romských dětí ve vzdělávání na všech úrovních</p> <p>Univerzální periodický přehled – OSN duben 2018 doporučení: <i>Zajistit přidělení dostatečných finančních prostředků na provedení změny školského zákona a akčního plánu pro inkluzivní vzdělávání na období 2016–2018 a sledování dopadu reforem zaměřených na začleňování romských žáků do běžné školy, zintenzivnit úsilí o úplné rozebrání speciální vzdělávací systém a ukončení všech forem segregace ve vzdělávacím systému;</i></p> <p><i>Zintenzivnit úsilí o snížení míry předčasného ukončování školní docházky a absence Romů dětí, a vést vzdělávacích kampaní zaměřených na přetrvávající předsudky a negativní stereotypy vůči Romům</i></p> <p>Rada Ministrů je stále (10 let) otevřený proces přezkumu naplňování rozsudku DH a ostatní vs. ČR.</p> <p>PS ve spolupráci kanceláře již připravuje kap. vzdělávání Strategie 2021+</p> <p><u>doporučení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>MŠMT zajistit plnění SRI 2021+</i> • <i>MŠMT zajistit součinnost školských zařízení za účelem sběru etnických dat k odstranění segregace na všech úrovních a zajištění povinností ČR k plnění rozsudku ESLP DH vs. ČR (př. učitelé a ředitelé škol odmítají sbírat etnická data nebo poskytnout kvalifikované odhady dle našeho názoru jde o maření výkonu soudního rozhodnutí a je nutné, aby MŠMT zvolilo jinou</i> 	<p>MŠMT nesleduje od roku 2016 doposud, disponujeme daty kvalifikovaného odhadu, které vypovídají o hluboké exkluzi romských dětí z hlavního vzdělávacího proudu.</p> <p>A) 29% romských žáků je vzděláváno ve speciálních školách oproti zbytku populace na úrovni speciálních základních škol</p> <p>B) 22 % škol má podíl 50 % a více v zastoupení romských dětí na úrovni základních škol. tzv. ghetto školy (ASZ představilo v říjnu Analýzu příčin vzniku segregovaných škol, RVZRM nezná závěry analýzy v tuto chvíli)</p> <p>tabulka není srozumitelná</p> <p>desegregace se neplní</p>

<p><i>komunikační strategii se školskými zařízeními)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>MŠMT připraví návrh novelizace Školského zákona k odstranění zejména prostorové segregace</i> • <i>zajistit dotační titul na vznik romských rodičovských skupin s cílem zvyšování rodičovských kompetencí, aby nevznikaly pochybnosti o plně informovaném souhlasu rodiče</i> • <i>MŠMT deklaruje, že segregace je forma diskriminace, a tedy porušení Antidiskriminačního zákona</i> 	
<p>specifický cíl 9.1 Soulad právních předpisů a jejich provádění se zákazem diskriminace</p> <p>doporučení: zajistit plnění indikátorů</p> <p>Doporučení: zajistit každoroční kontroly</p> <p>Doporučení: zajistit, aby VOP plnil monitorovací funkce legislativního a nelegislativního procesu s ohledem na zákaz diskriminace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plnění indikátorů zůstávají bez změny • dílčí cíl a) monitorování legislativního a nelegislativního procesu z hlediska zákazu diskriminace, jehož indikátorem výstupu je informace o Zprávě o stavu romské menšiny, je nelogicky nastavený indikátor výstupu. Je nutná jeho revize ve smyslu počtu monitorovaných procesů, viz.plnění indikátoru MV poskytlo informaci o počtu realizovaných kontrol obecních vyhlášek. • v roce 2018 se VOP nevyjádřil k OOP, zda neporušuje zákaz diskriminace, plní svoji monitorovací úlohu v tom bodě nedostatečně. KVOP - upozorňuje na porušení zákazu diskriminace pouze v případech, že ve věci bylo rozhodnuto soudem, neplní tak monitorovací funkci, př. konstatuje diskriminaci romských dětí v přístupu ke vzdělání, rozsudek ESLP D. H a ostatní vs. ČR • Informace o počtu kontrol, které MV uvedlo za leta 2017 a 2018, zůstaly bez změny. Realizované kontroly byly v roce 2017, na ty MV odkazuje i v roce 2018. Znamená to, že v roce 2018 MV neprovedlo žádnou kontrolu, i přesto, že plnění indikátoru je nastaveno jako každoroční
<p>specifický cíl 9.2 Pomoc a ochrana obětí diskriminace</p> <p>Ministerstvo zahraničí USA, Zpráva o stavu lidských práv 2018</p> <p><i>“Přibližně třetina Romů žila ve „vyloučených lokalitách“ nebo v</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • chybí informace o finančních nákladech vzhledem k počtu seminářů, přednášek a k počtu účastníků • vzdělávání soudců apod. s orientací na romistický výklad problému možné diskriminace Romů v soudních řízeních (Úvod do studia romsistiky od roku 2014) nemůže poskytnout relevantní informace o sociálním vylučování Romů z hlediska

<p><i>ghettech. Zatímco zákon zakazuje diskriminaci v oblasti bydlení na základě etnicity, nevládní organizace uvedly, že některé obce diskriminovaly určité sociálně znevýhodněné skupiny, zejména Romy, a na základě svého rozhodnutí neposkytovat bydlení na údajně špatné pověsti romských žadatelů z předchozích pobytů. Novela zákona o osobách s hmotnou nouzí z roku 2017, která měla řešit problémy s bydlením, měla v některých případech opačný účinek. Novela umožnila městům prohlásit určité oblasti za „zvýšený výskyt společensky nežádoucí činnosti“. V takto určených zónách vláda platí pouze část dotací na bydlení. Některá města začala tento nástroj používat k zbavení se Romů a dalších občanů s nízkými příjmy.”</i></p> <p>doporučení: nastavit indikátor výsledků</p> <p>doporučení: plnit indikátory vstupu každoročně</p> <p>doporučení: rozšířit oprávnění a posílení kapacit VOP jako orgánu pro rovné zacházení a ochranu před diskriminací</p>	<ul style="list-style-type: none"> • společenských věd, romistika je zejména oborem lingvistickým • není určen indikátor výsledku <p>informace 2017, 2018 zůstávají bez změn, rok 2018 odkazuje na aktivity z roku 2017, lze tedy předpokládat, že žádné aktivity nebyly v roce 2018 realizovány, aby se plnil indikátor výsledku</p>
<p>specifický cíl 9.4 Tolerantní společnost respektující svou diversitu a umožňující rozvoj všem svým složkám</p> <p>EK k EP usnesení v boji proti anticiganismu z roku 2017</p> <p>doporučení:</p> <p>1) nominovat do Rady pro rozhlasová vysílání zástupce národnostních menšin, zejména člena poradního orgánu Rady vlády pro RVZRM, Výbor pro média</p> <p>2) úzká spolupráce s Výborem pro media RVZRM a Radou pro televizní a rozhlasové vysílání</p> <p>3) podpořit finančně a kapacitně vznik romského pořadu ve veřejnoprávní televizi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • změny v plnění indikátoru pouze B mezi lety 2017 a 2018, 2018 realizace HateFree zone, ostatní zůstávají bez změny • indikátor vstupu počet setkání se zástupci médií, případně počet tematických jednání poradních orgánů vlády, lze se dočíst v obou sledovaných obdobích „<i>Ve sledovaném období nenevidujeme ze strany médií žádnou iniciativu ke spolupráci v této oblasti.</i>“ • indikátor výsledku je rostoucí tolerance ve společnosti vzhledem k výsledkům průzkumu k soužití, nemají nastavené dílčí cíle vliv na zvyšující se míru tolerance ve společnosti, zejména k Romům • některé specifické cíle se již 2 roky nerealizují <p>veřejnoprávní televize a rozhlas – vysílány pouze 2 pořady, rozhlas O Roma vakeren (existence dohody, že tyto pořady budou každý rok vysílat reportáž o Romech? viz. informace o plnění indikátoru za rok 2017 a 2018)</p>
<p>Specifický cíl 11.2 Podporovat kraje a obce při zapojování představitelů romské občanské společnosti do tvorby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bez indikátoru výsledku, definovány pouze indikátory výstupu, neí možné sledovat vývoj v naplňování spec. cíle, a tedy objektivně zhodnotit dopad dílčích

<p>strategických plánů a provádění aktivit na krajské a místní úrovni</p> <p>doporučení: ASZ vytvoří síť romských organizací zapojených do lokálních partnerství</p> <p>Sekce pro lidská práva nastaví indikátor výsledku</p>	<p>cílů</p> <ul style="list-style-type: none"> informace za sledovaná období zůstávají bez změn, např. se nemění kvalifikovaný odhad Romů zapojených do lokálních partnerství, přestože počet uzavřených lokálních partnerství roste vytvoření sítě romských organizací do lokálních partnerství Sekce pro lidská práva ASZ nerealizovala v posledních dvou letech, zůstává bez změny počet zapojení krajských koordinátorů do nástrojů územní dimenze (5 ze 14) <p>posilovat participaci se nedaří. V tom směru Sekce pro lidská práva nevyvíjí v posledních dvou letech žádné aktivity</p>
<p>Specifický cíl 13.1. - Sledovat zastoupení Romů v zákonodárných, exekutivních a poradních pozicích a průběžně podporovat vhodnými prostředky vyšší zastoupení Romů a Romek na všech exekutivních pozicích v rámci veřejné správy</p> <ul style="list-style-type: none"> podpora státu za zvyšování počtu občanů deklarující v rámci Sčítání lidu, bytů a domu k romské národnosti jmenovat zmocněnce pro romské menšiny 	<ul style="list-style-type: none"> zastoupení Romů a Romek v exekutivních orgánech státní ve sledovaných letech zůstalo bez zastoupení počet Romů/Romek ve volné funkci na území ČR je 13, 55 Romů/Romek bylo zastoupeno ve výborech, popřípadě komisích, vzhledem ke kvalifikovanému odhadu je zastoupení Romů v politice a státní správě na všech úrovních velmi nízké např. zmocněncem pro lidská práva od jeho zřízení nikdy nebyl navržen/jmenován Rom/Romka, i přesto že se jedná o nejpočetnější menšinu žijící na území ČR
<p>Specifický cíl 13.2. -Podpořit tvorbu kapacit organizací romské občanské společnosti, aby se mohly smysluplně zapojit do dialogu a podílet se na tvorbě, provádění a monitorování procesu integrace</p> <p>doporučení: analýza nízkého zastoupení Romů/Romek v exekutivních a zákonodárných pozicích, dle závěrů nastavit indikátory pro Strategii 2021+</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapojení romských organizací je nízké, jsou v pozici žadatelů o dotaci a tento způsob nerozvíjí dialog, pouze financuje jejich činnost a nemonitoruje proces integrace Romů pro romské organizace je typické, že poskytují sociální služby nebo aktivity sociálního charakteru plnění indikátorů výsledku 0 – zvyšující se zastoupení Romů/Romek v exekutivních a zákonodárných pozicích